

NEXØ SVANEKE

REDAKTION Gl. Rønnevej 17A · 3730 Nexø · ek@bornholmstidende.dk
 LOKALREDAKTØR Elisabeth Krogh 5644 1201 · 4126 7392
 REDIGERING & LAYOUT Morten Lindeskov 5690 3044

Bodilsker Station i Stenseby i slutningen af DBJ's tid. De bornholmske Jernbaner sluttede med at bruge stationen i september 1968, men postvæsenet brugte bygningen indtil 1988.

Foto: Nexø Museums arkiv.

Stenseby fik det store scoop –

Af Kenn Erik Bech

HISTORIE

For 118 år siden fik Stenseby tildelt et stort scoop – en jernbanestation – og for 50 år siden var det slut, den bornholmske jernbane blev nedlagt. Stensebys opblomstring var dog allerede ved at være ved at ebbe ud dengang i 1968, men det faktum, at de nye tog i år 1900 standsede ved de få huse, der var dengang, gav en stor opblomstring, ja - Stenseby blev Stenseby.

Nogle år før jernbanen kom til området, var det Bodilsker Mejeri, der reelt startede Stensebys gryende opblomstring. Det skete i 1887. Mejeriet blev et samlingspunkt, og alene alle de mange mælkekuske gav stort liv på stedet. Allerede et år efter mejeriets start kom der en brugs i Bodilsker Sogn, som Stenseby-området var en del af. Men den nye brugs i 1888 lå "helt oppe" ved Nordre Landevej – nuværende Nexøvej, og dermed et par kilometer fra mejeriet. Ønsket kom derfor hurtigt om endnu en brugs i den sydlige del af sognet og med det mente man Stenseby. Der skulle dog gå en del år før dette blev en realitet, i første omgang blev det en købmandsbutik.

Men 13 år efter mejeriets etablering skete der ting og sager. Togene kom, og de stoppede i Stenseby. En togstationsbygning prydede snart landskabet lige ved siden af mejeriet og købmandsbut-

ikken. Den nye bygning lå i Stenseby, men Stenseby var knap nok opfundet endnu i år 1900 og derfor blev navnet Bodilsker Station.

Tre stoppesteder i sognet

Bodilsker Sogn fik i alt tre stoppesteder, da Nexø-Rønne-banen åbnede. Foruden den i Stenseby kom der en jernbanestation nogle kilometer længere østpå, og den fik navnet Kannikkegårds Station. Også her etablerede en købmand sig og ligesom i Stenseby blev der bygget nye huse. Det tredje og sidste stoppested for togene i Bodilsker kom på Balka, men her blev det kun til et såkaldt trinbræt. Balka-området, var i kraft af den gryende turisme, så småt begyndt at få flere nye huse, og nu kom der flere til.

Stationen før Stenseby var Pilemølle Station, som lå i nabosognet Poulskers nordøstlige hjørne. Der var kun 2,1 kilometer mellem stationerne Pilemølle og Bodilsker/Stenseby. Ved Pilemølle kan man i dag stadig se lidt af den gamle jernbanedæmning og udgravninger mod stationen i Stenseby.

Friske aviser – og en sludder

Togene bevirkede, som mange andre steder på Bornholm, opblomstring, og selv om de to skoler i Bodilsker lå lidt væk fra togstationerne i området, kom der i Stenseby blandt andet telefoncentral, skomager, og postindlevering. Flere og smede- og tøm-

rerforretninger kom også til, herunder Møllers store tømmerfirma. I 1913 blev købmandsbutikken erstattet af Stenseby Brugs.

Alt gods blev dengang sendt med toget, også personbefordringen og postindlevering til togstationen bevirkede livlig trafik.

Om aftenen, når bladtoget kom klokken 18.30 med friske aviser, hentede mange i omegnen deres avis, og benyttede samtidig lejligheden til at få en lille snak med venner og bekendte, - eller foretog måske en lille ekstra handel i Brugsen, der stadig havde åbent.

Grisene kom til den lille by

Der blev indleveret grise på stationen i Stenseby til slagting i Rønne, og derfor blev der etableret såkaldte svinegårde ved stationen to gange om dagen.

Der var 3-4 minutter mellem afgang fra den nærliggende station i Pilemølle til toget ankom til Stenseby. Så snart der blev fløjtet til afgang i Pilemølle røg tobommene ned i Stenseby. Kommunikation skete ved hjælp af en intern telefonlinje. Så måtte trafikken, der nok ikke var overvældende dengang, vente, indtil toget var passeret og gjorde holdt ved stationen lige efter bommene. Bommene kom dog først op i 30'erne, da trafikken med flere biler, tog til. Senere blev bommene taget ned, og der kom lyssignaler op.

Der er registreret flere ulykker ved jernbaneoverskæringen i

I Stenseby - på hjørnet af Vangsbovej og Mejerigaden lå en stor snedkervirksomhed med en stor vindmotor til at drive maskinerne. I dag er virksomheden revet ned og stensebyboerne har indrettet rasteplads på grunden. Foto: Nexø Museums arkiv.